

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषद्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ - ୨)

108 Upanishad (Vol – 2)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩୫ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩୫ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩୫ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ୟୋଗରୂପାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ୟୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ୟୋଗଶିଖା, ୟୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜୀବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମେଧ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ସାମାନ୍ୟ ଉପନିଷଦ

(Minor Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ସୁବାଲ ଉପନିଷଦ

(Subaalopanisat / Subaala Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,

ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ସୁବାଲୋପନିଷତ୍ / ସୁବାଲ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ସୁବାଲୋପନିଷତ୍ ॥

ବୀଜାଜ୍ଞାନମହାମୋହାପହ୍ନବାଦ୍ୟଦ୍ୱିଶିଷ୍ୟତେ ।
ନିର୍ବାଜଂ ତ୍ରେପଦଂ ତତ୍ତ୍ୱଂ ତଦସ୍ମୀତି ବିଚିନ୍ତୟେ ॥

ଓଁ ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍-ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦତ୍ୟତେ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ପ୍ରଥମଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ଓଁ ତଦାହୁଃ କିଂ ତଦାସୀଉଷ୍ମେ ସ ହୋବାଚ ନ ସନ୍ନସନ୍ନ ସଦସଦିତି ତସ୍ମାଉମଃ ସଂଜାୟତେ
ତମସୋ ଭୂତାଦିର୍ଭୂତାଦେରାକାଶମାକାଶାଦ୍ୱାୟୁର୍ବାୟୋରଗ୍ନିରଗ୍ନେରାପୋଃଦ୍-ଭ୍ୟଃ ପୃଥିବୀ ତଦଶ୍ରୁଂ
ସମଭବଉତ୍ରଂ ବସୁରମାତ୍ରମୁଷିତ୍ୱା ଦ୍ୱିଧାଂ କରୋଦଧସ୍ତାଦ୍-ଭୂମିମୁପରିଷ୍ଟାଦାକାଶଂ ମଧ୍ୟେ ପୁରୁଷୋ
ଦିବ୍ୟଃ ସହସ୍ରଶୀର୍ଷା ପୁରୁଷଃ ସହସ୍ରାକ୍ଷଃ ସହସ୍ରପାତ୍ ।
ସହସ୍ରବାହୁରିତି ସୋଂଗ୍ରେ ଭୂତାନାଂ ମୃତ୍ୟୁମସୃଜନ୍ୟକ୍ଷରଂ ତ୍ରିଶିରସ୍କଂ ତ୍ରିପାଦଂ ଖଣ୍ଡପରଶୁଂ ତସ୍ୟ
ବ୍ରହ୍ମାଭିଧେତି ସ ବ୍ରହ୍ମାଣମେବ ବିବେଶ ସ ମାନସାନ୍ସପ୍ତ ପୁତ୍ରାନସୃଜତ୍ୱେ ହ ବିରାଜଃ
ସତ୍ୟମାନସାନସୃଜତ୍ୱେ ହ ପ୍ରଜାପତୟଃ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣୋଽସ୍ୟ ମୁଖମାସୀଦ୍ୱାହୁ ରାଜନ୍ୟଃ କୃତଃ ।
ଭରୁ ତଦସ୍ୟ ଯଦ୍ୱୈଶ୍ୟଃ ପଦ୍-ଭ୍ୟାଂ ଶୂଦ୍ରୋ ଅଜାୟତ ॥
ଚନ୍ଦ୍ରମା ମନସୋ ଜାତଶ୍ଚକ୍ଷୋଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଅଜାୟତ ।
ଶ୍ରୋତ୍ରାଦ୍ୱାୟୁଶ୍ଚ ପ୍ରାଣଶ୍ଚ ହୃଦୟାସୂର୍ବମିଦଂ ଜାୟତେ ॥

॥ ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ପ୍ରଥମଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

।। ଦ୍ଵିତୀୟଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

ଅପାନାନ୍ନିଷାଦା ଯୁକ୍ଷରାକ୍ଷସଗନ୍ଧର୍ବାଶ୍ଵାସ୍ଥିଭ୍ୟଃ ପର୍ବତା ଲୋମଭ୍ୟ ଓଷଧିବନସ୍ଫୁତୟୋ
ଲଲାଟାକ୍ଳୋଧଜୋ ରୁଦ୍ରୋ ଜାୟତେ ତସ୍ୟୈତସ୍ୟ ମହତୋ ଭୂତସ୍ୟ ନିଃଶ୍ଵସିତମେବୈତଦ୍ୟଦୃଶ୍ଵଦୋ
ୟଦ୍ଭୁବେଦଃ ସାମବେଦୋଽଧର୍ବବେଦଃ ଶିକ୍ଷା କଲ୍ଲୋ ବ୍ୟାକରଣଂ ନିରୁକ୍ତଂ ଛନ୍ଦୋ ଜ୍ୟୋତିଷାମୟନଂ
ନ୍ୟାୟୋ ମୀମାଂସା ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରାଣି ବ୍ୟାଖ୍ୟାନାନ୍ୟପବ୍ୟାଖ୍ୟାନାନି ଚ ସର୍ବାଣି ଚ ଭୂତାନି
ହିରଣ୍ୟଜ୍ୟୋତିର୍ଯସ୍ମିନ୍ନୟମାତ୍ମାପିକ୍ଷିୟନ୍ତି ଭୁବନାନି ବିଶ୍ଵା ।।

ଆତ୍ମାନଂ ଦ୍ଵିଧାଂକରୋଦର୍ପେନ ସ୍ଵୀ ଅର୍ପେନ ପୁରୁଷୋ ଦେବୋ ଭୂତ୍ଵା ଦେବାନସ୍ତୃଜଦୃଷିର୍ଭୂତ୍ଵା
ରକ୍ଷୀନ୍ୟକ୍ଷରାକ୍ଷସଗନ୍ଧର୍ବାନ୍-ଗ୍ରାମ୍ୟାନାରଣ୍ୟାଂଶ୍ଵ ପଶୁନସ୍ତୃଜଦିତରା ଗୌରିତରୋଽନନ୍ତ୍ରାନିତରୋ
ବତବେତରୋଽଶ୍ଵ ଇତରା ଗର୍ଦ୍ଭୀତରୋ ଗର୍ଦ୍ଭ ଇତରା ବିଶ୍ଵଂଭରୀତରୋ ବିଶ୍ଵଂଭରଃ ସୋଽନ୍ତେ
ବୈଶ୍ଵାନରୋ ଭୂତ୍ଵା ସଂଦର୍ଶ୍ଵା ସର୍ବାଣି ଭୂତାନି ପୃଥିବ୍ୟସ୍ମୁ ପ୍ରଲୀୟତ ଆପସ୍ତେଜସି ପ୍ରଲୀୟନ୍ତେ
ତେଜୋ ବାୟୌ ବିଲୀୟତେ ବାୟୁରାକାଶେ ବିଲୀୟତ ଆକାଶମିନ୍ଦ୍ରିୟେଷ୍ଠିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି
ତନ୍ନାତ୍ରେଷୁ ତନ୍ନାତ୍ରାଣି ଭୂତାଦୌ ବିଲୀୟନ୍ତେ ଭୂତାଦିର୍ମହତି ବିଲୀୟତେ ମହାନବ୍ୟକ୍ତେ
ବିଲୀୟତେଽବ୍ୟକ୍ତମକ୍ଷରେ ବିଲୀୟତେ ଅକ୍ଷରଂ ତମସି ବିଲୀୟତେ ତମଃ ପରେ ଦେବ
ଏକୀଭବତି ପରସ୍ତାନ୍ ସନ୍ନାସନ୍ନାସଦସଦିତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି
ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଦ୍ଵିତୀୟଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

।। ତୃତୀୟଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

ଅସଦ୍ଵା ଇଦମଗ୍ର

ଆସୀଦଜାତମଭୂତମପ୍ରତିଷ୍ଠିତମଶବ୍ଦମସ୍ପର୍ଶମରୂପମରସମଗନ୍ଧମବ୍ୟୟମମହାନ୍ତମବୃହନ୍ତମଜମାତ୍ମାନଂ
ମତ୍ତା ଧୀରୋ ନ ଶୋଚତି ।।

ଅପ୍ରାଣମମୁଖମଶ୍ରୋତ୍ରମବାଗମନୋଃତେଜସ୍କମଚକ୍ଷୁଷ୍କମନାମଗୋତ୍ରମଶିରସ୍କମପାଣିପାଦମସ୍ମିନ୍ନୁମଲୋ
ହିତମପ୍ରମେୟମହସ୍ତମଦୀର୍ଘମସ୍ଥୁଲମନଶ୍ଚନଳ୍ପମପାରମନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ୟମନପାବୃତମପ୍ରତର୍କ୍ୟମପ୍ରକାଶ୍ୟମସଂ
ବୃତମନନ୍ତରମବାହ୍ୟଂ ନ ତଦଶ୍ନାତି କିଂଚନ ନ ତଦଶ୍ନାତି କଶ୍ଚନୈତଦ୍ୱୈ ସତ୍ୟେନ ଦାନେନ
ତପସ୍ୟାଂନାଶକେନ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟେଣ ନିର୍ବେଦନେନାନାଶକେନ ଷଡଞ୍ଜେନୈବ ସାଧୟେଦେତଦ୍ରୟଂ
ବୀକ୍ଷେତ ଦମଂ ଦାନଂ ଦୟାମିତି ନ ତସ୍ୟ ପ୍ରାଣା ଉକ୍ରାମନ୍ତ୍ୟତ୍ୱୈବ ସମବଲୀୟନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମୈବ
ସନ୍-ବ୍ରହ୍ମାପ୍ୟେତି ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ତୃତୀୟଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

।। ଚତୁର୍ଥଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

ହୃଦୟସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ଲୋହିତଂ ମାଂସପିଣ୍ଡଂ ଯସ୍ମିଂସ୍ତଦହରଂ ପୁଣ୍ଡରୀକଂ କୁମୁଦମିବାନେକଧା
ବିକସିତଂ ହୃଦୟସ୍ୟ ଦଶ ଛିଦ୍ରାଣି ଭବନ୍ତି ଯେଷୁ ପ୍ରାଣାଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତାଃ ସ ଯଦା ପ୍ରାଣେନ ସହ
ସଂଯୁଜ୍ୟତେ ତଦା ପଶ୍ୟତି ନଦ୍ୟୋ ନଗରାଣି ବହୁନି ବିବିଧାନି ଚ ଯଦା ବ୍ୟାନେନ ସହ
ସଂଯୁଜ୍ୟତେ ତଦା ପଶ୍ୟତି ଦେବାଂଶ୍ଚ ଋଷୀଂଶ୍ଚ ଯଦାଽପାନେନ ସହ ସଂଯୁଜ୍ୟତେ ତଦା
ପଶ୍ୟତି ଯୁକ୍ଷରାକ୍ଷସଗନ୍ଧର୍ବାନ୍ୟଦା ଦାନେନ ସହ ସଂଯୁଜ୍ୟତେ ତଦା ପଶ୍ୟତି
ଦେବଲୋକାନ୍ଦେବାନ୍ୟନ୍ ଉୟନ୍ତଂ ଚେତି ଯଦା ସମାନେନ ସହ ସଂଯୁଜ୍ୟତେ ତଦା
ପଶ୍ୟତି ଦେବଲୋକାନ୍ନାନାନ୍ ଚ ଯଦା ବୈରମ୍ଭେଣ ସହ ସଂଯୁଜ୍ୟତେ ତଦା ପଶ୍ୟତି ଦୃଷ୍ଟଂ ଚ ଶ୍ରୁତଂ
ଚ ଭୁକ୍ତଂ ଚାଭୁକ୍ତଂ ଚ ସଜ୍ଜାସଜ୍ଜ ସର୍ବଂ ପଶ୍ୟତି ଅଥେମା ଦଶ ଦଶ ନାତ୍ୟୋ ଭବନ୍ତି ।
ତାସାମେକୈକସ୍ୟ ଦ୍ୱାସପ୍ରତିର୍ଦ୍ୱାସପ୍ରତିଃ ଶାଖା ନାତୀସହସ୍ରାଣି ଭବନ୍ତି ଯସ୍ମିନ୍ନୟମାତ୍ମା ସ୍ୱପିତି
ଶବ୍ଦାନାଂ ଚ କରୋତ୍ୟଥ ଯଦ୍ୱିତୀୟେ ସ କୋଶେ ସ୍ୱପିତି ତଦେମଂ ଚ ଲୋକଂ ପରଂ ଚ ଲୋକଂ
ପଶ୍ୟତି ସର୍ବାଞ୍ଜ୍ଞବାନ୍ନିଜାନାତି ସ ସଂପ୍ରସାଦ ଇତ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ପ୍ରାଣଃ ଶରୀରଂ ପରିରକ୍ଷତି ହରିତସ୍ୟ
ନୀଲସ୍ୟ ପୀତସ୍ୟ ଲୋହିତସ୍ୟ ଶ୍ୱେତସ୍ୟ ନାତ୍ୟୋ ରୂପିରସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣା ଅଥାତ୍ରେତଦହରଂ ପୁଣ୍ଡରୀକଂ
କୁମୁଦମିବାନେକଧା ବିକସିତଂ ଯଥା କେଶଃ ସହସ୍ରଧା ଭିନ୍ନସ୍ତଥା ହିତା ନାମ ନାତ୍ୟୋ ଭବନ୍ତି
ହୃଦ୍ୟାକାଶେ ପରେ କୋଶେ ଦିବ୍ୟୋଽୟମାତ୍ମା ସ୍ୱପିତି ଯତ୍ର ସୁପ୍ତୋ ନ କଂଚନ କାମଂ କାମୟତେ

ନ କଂଚନ ସ୍ବପ୍ନଂ ପଶ୍ୟତି ନ ତତ୍ର ଦେବା ନ ଦେବଲୋକା ଯଜ୍ଞା ନ ଯଜ୍ଞା ବା ନ ମାତା
ନ ପିତା ନ ବନ୍ଧୁର୍ନ ବାନ୍ଧବୋ ନ ସ୍ତେନୋ ନ ବ୍ରହ୍ମହା ତେଜସ୍କାୟମମୃତଂ ସଲିଲ ଏବେଦଂ
ସଲିଲଂ ବନଂ ଭୂୟସ୍ତେନୈବ ମାର୍ଗେଣ ଜାଗ୍ରାୟ ଧାବତି ସମ୍ରାତିତି ହୋବାଚ ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଚତୁର୍ଥଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

।। ପଞ୍ଚମଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

ସ୍ଥାନାନି ସ୍ଥାନିଭ୍ୟୋ ଯଜ୍ଞତି ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ ଚକ୍ଷୁରଧ୍ୟାତୁଂ
ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟମପିଭୂତମାଦିତ୍ୟସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ ଯଶ୍ଚକ୍ଷୁଷି ଯୋ
ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟେ ଯ ଆଦିତ୍ୟେ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂ ଯଃ ପ୍ରାଣେ ଯୋ ବିଜ୍ଞାନେ ଯ ଆନନ୍ଦେ ଯୋ
ହୃଦ୍ୟାକାଶେ ଯ ଏତସ୍ମିନ୍ ସର୍ବସ୍ମିନ୍ନୁକ୍ତରେ ସଂଚରତି ସୋଽୟମାତ୍ମା
ତମାତ୍ମାନମୁପାସୀତାଜରମମୃତମଭୟମଶୋକମନନ୍ଦମ୍ ।।

ଶ୍ରୋତ୍ରମଧ୍ୟାତୁଂ ଶ୍ରୋତବ୍ୟମପିଭୂତଂ ଦିଶସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟଃ ଶ୍ରୋତ୍ରେ ଯଃ ଶ୍ରୋତବ୍ୟେ ଯୋ ଦିଷୁ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂ ଯଃ ପ୍ରାଣେ ଯୋ ବିଜ୍ଞାନେ ଯ
ଆନନ୍ଦେ ଯୋ ହୃଦ୍ୟାକାଶେ ଯ ଏତସ୍ମିନ୍ ସର୍ବସ୍ମିନ୍ନୁକ୍ତରେ ସଂଚରତି ସୋଽୟମାତ୍ମା
ତମାତ୍ମାନମୁପାସୀତାଜରମମୃତମଭୟମଶୋକମନନ୍ଦମ୍ ।।

ନାସାଧ୍ୟାତୁଂ ଘ୍ରାତବ୍ୟମପିଭୂତଂ ପୃଥିବୀ ତତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୋ ନାସାୟାଂ ଯୋ ଘ୍ରାତବ୍ୟେ ଯଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ଦମ୍ ।।

ଜିହ୍ବାଧ୍ୟାତୁଂ ଯୋ ରସୟିତବ୍ୟମପିଭୂତଂ ବରୁଣସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୋ ଜିହ୍ବାୟାଂ ଯୋ ରସୟିତବ୍ୟେ ଯୋ ବରୁଣେ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ଦମ୍ ।।

ତୁଗଧ୍ୟାତୁଂ ସ୍ପର୍ଶୟିତବ୍ୟମପିଭୂତଂ ବାୟୁସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟସ୍ମୃତି ଯଃ ସ୍ପର୍ଶୟିତବ୍ୟେ ଯୋ ବାୟୌ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ଦମ୍ ।।

ମନୋଽଧ୍ୟାତ୍ମଂ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟମଧିଭୂତଂ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୋ ମନସି ଯୋ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟେ ଯୁଷ୍ଟୟେ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ତମ୍ ।।

ବୁଦ୍ଧିରଧ୍ୟାତ୍ମଂ ବୋଦ୍ୟବ୍ୟମଧିଭୂତଂ ବ୍ରହ୍ମା ତତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୋ ବୁଦ୍ଧୌ ଯୋ ବୋଦ୍ୟବ୍ୟେ ଯୋ ବ୍ରହ୍ମଣି ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ତମ୍ ।।

ଅହଂକାରୋଽଧ୍ୟାତ୍ମମହଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟମଧିଭୂତଂ ରୁଦ୍ରସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୋଽହଂକାରେ ଯୋଽହଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟେ ଯୋ ରୁଦ୍ରେ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ତମ୍ ।।

ଚିତ୍ତମଧ୍ୟାତ୍ମଂ ଚେତୟିତବ୍ୟମଧିଭୂତଂ କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୁଷ୍ଟିତ୍ତେ ଯୁଷ୍ଟେତୟିତବ୍ୟେ ଯୁଃ କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞେ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ତମ୍ ।।

ବାଗଧ୍ୟାତ୍ମଂ ବକ୍ତବ୍ୟମଧିଭୂତମଗ୍ନିସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୋ ବାତି ଯୋ ବକ୍ତବ୍ୟେ ଯୋଽଗ୍ନୌ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ତମ୍ ।।

ହସ୍ତାବଧ୍ୟାତ୍ମମାଦାତବ୍ୟମଧିଭୂତମିନ୍ଦ୍ରସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୋ ହସ୍ତେ ଯୁ ଆଦାତବ୍ୟେ ଯୁ ଇନ୍ଦ୍ରେ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ତମ୍ ।।

ପାଦାବଧ୍ୟାତ୍ମଂ ଗନ୍ତବ୍ୟମଧିଭୂତଂ ବିଷ୍ଣୁସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୁଃ ପାଦେ ଯୋ ଗନ୍ତବ୍ୟେ ଯୋ ବିଷ୍ଣୌ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ତମ୍ ।।

ପାୟୁରଧ୍ୟାତ୍ମଂ ବିସର୍ଜୟିତବ୍ୟମଧିଭୂତଂ ମୃତ୍ୟୁସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୁଃ ପାୟୌ ଯୋ ବିସର୍ଜୟିତବ୍ୟେ ଯୋ ମୃତ୍ୟୌ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ନନ୍ତମ୍ ।।

ଉପସ୍ଥୋଽଧ୍ୟାତ୍ମମାନନ୍ଦୟିତବ୍ୟମଧିଭୂତଂ ପ୍ରଜାପତିସ୍ତ୍ରାପିଦୈବତଂ ନାତୀ ତେଷାଂ ନିବନ୍ଧନଂ
ୟୁ ଉପସ୍ଥେ ଯୁ ଆନନ୍ଦୟିତବ୍ୟେ ଯୁଃ ପ୍ରଜାପତୌ ଯୋ ନାତ୍ୟାଂଂ ଯୁଃ ପ୍ରାଣେ ଯୋ ବିଜ୍ଞାନେ ଯୁ
ଆନନ୍ଦେ ଯୋ ହୃଦ୍ୟାକାଶେ ଯୁ ଏତସ୍ମିନ୍ ସର୍ବସ୍ମିନ୍ନନ୍ତରେ ସଂଚରତି ସୋଽୟମାତ୍ମା
ତମାତ୍ମାନମୁପାସୀତାଜରମମୃତମଭୟମଶୋକମନନ୍ତମ୍ ।।

ଏଷ ସର୍ବଜ୍ଞ ଏଷ ସର୍ବେଶ୍ୱର ଏଷ ସର୍ବାପିପତିରେଷୋଽନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମେଷ ଯୋନିଃ ସର୍ବସ୍ୟ
ସର୍ବସୌଖ୍ୟୋରୂପାସ୍ୟମାନୋ ନ ଚ ସର୍ବସୌଖ୍ୟାନୁପାସ୍ୟତି ବେଦଶାସ୍ତ୍ରେରୂପାସ୍ୟମାନୋ
ନ ଚ ବେଦଶାସ୍ତ୍ରାଣୁପାସ୍ୟତି ଯସ୍ୟାନୁମିଦଂ ସର୍ବେ ନ ଚ ଯୋଃନଂ ଭବତ୍ୟତଃ ପରଂ
ସର୍ବନୟନଃ ପ୍ରଶାସ୍ତ୍ରାନୁମୟୋ ଭୂତାତ୍ମା ପ୍ରାଣମୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାତ୍ମା ମନୋମୟଃ ସଂକଳ୍ପାତ୍ମା
ବିଜ୍ଞାନମୟଃ କାଳାତ୍ମାନନ୍ଦମୟୋ ଲୟାତ୍ମୈକତ୍ୱଂ ନାସ୍ତି ଦ୍ୱୈତଂ କୁତୋ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଂ ନାସ୍ତ୍ୟମୃତଂ
କୁତୋ ନାଦ୍ରଃପ୍ରଜ୍ଞୋ ନ ବହିଃପ୍ରଜ୍ଞୋ ନୋଭୟତଃପ୍ରଜ୍ଞୋ ନ ପ୍ରଜ୍ଞାନଘନୋ ନ ପ୍ରଜ୍ଞୋ
ନାପ୍ରଜ୍ଞୋଽପି ନୋ ବିଦିତଂ ବେଦ୍ୟଂ ନାସ୍ତୀତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି
ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ପଞ୍ଚମଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

।। ଷଷ୍ଠଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

ନୈବେହ କିଂଚନାଗ୍ର ଆସୀଦମୂଲମନାଧାରମିମାଃ ପ୍ରଜାଃ ପ୍ରଜାୟନ୍ତେ ।
ଦିବ୍ୟୋ ଦେବ ଏକୋ ନାରାୟଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଷ୍ଣ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣଃ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ଚ ଶ୍ରୋତବ୍ୟଂ ଚ
ନାରାୟଣୋ ଘ୍ରାଣଂ ଚ ଘ୍ରାତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣୋ ଜିହ୍ୱା ଚ ରସୟିତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣସ୍ପୃକ୍ ଚ
ସ୍ପର୍ଶୟିତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣୋ ମତଶ୍ଚ ମନ୍ତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣୋ ବୁଦ୍ଧିଶ୍ଚ ବୋଦ୍ୟବ୍ୟଂ ଚ
ନାରାୟଣୋଽହଂକାରଶ୍ଚାହଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣଶ୍ଚିତ୍ତଂ ଚ ଚେତୟିତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣୋ ବାକ୍ ଚ
ବକ୍ତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣୋ ହସ୍ତୋ ଚାଦାତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣଃ ପାଦୌ ଚ ଗନ୍ତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣଃ
ପାୟୁଶ୍ଚ ବିସର୍ଜୟିତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣ ଉପସ୍ଥଶ୍ଚାନନ୍ଦୟିତବ୍ୟଂ ଚ ନାରାୟଣୋ ଧାତା ବିଧାତା
କର୍ତା ବିକର୍ତା ଦିବ୍ୟୋ ଦେବ ଏକୋ ନାରାୟଣ ଆଦିତ୍ୟା ରୁଦ୍ରା ମରୁତୋ ବସବୋଽଶ୍ୱିନାବୃତୋ
ୟଜୁଂଷି ସାମାନି ମନ୍ତ୍ରୋଽଗ୍ନିରାଜ୍ୟାହୁତିର୍ନାରାୟଣ ଉଦ୍-ଭବଃ ସଂଭବୋ ଦିବ୍ୟୋ ଦେବ ଏକୋ
ନାରାୟଣୋ ମାତା ପିତା ଭ୍ରାତା ନିବାସଃ ଶରଣଂ ସୁହୃଦ୍ଭୂତିର୍ନାରାୟଣୋ ବିରାଜା
ସୁଦର୍ଶନାଜିତାସୋମ୍ୟାମୋଘାକୁମାରାମୃତାସତ୍ୟାମଧ୍ୟମାନାସୀରାଶିଶୁରାସୁରାସୂର୍ଯ୍ୟାସୁରାବିଜ୍ଞେୟାନି
ନାତୀନାମାନି ଦିବ୍ୟାନି ଗର୍ଜତି ଗାୟତି ବାତି ବର୍ଷତି ବରୁଣୋଽୟମା ଚନ୍ଦ୍ରମାଃ କଳା କଲିଧାତା
ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଜାପତିର୍ମଘବା ଦିବସାଶ୍ଚାର୍ପଦିବସାଶ୍ଚ କଳାଃ କଳ୍ପାଶ୍ଚୋର୍ଧ୍ୱଂ ଚ ଦିଶଶ୍ଚ ସର୍ବଂ ନାରାୟଣଃ ।।

ପୁରୁଷ ଏବେଦଂ ସର୍ବଂ ଯଦ୍-ଭୂତଂ ଯଜ ଭବ୍ୟମ୍ ।
ଉତାମୃତତ୍ତ୍ୱସ୍ୟେଶାନୋ ଯଦନ୍ନେନାତିରୋହତି ॥

ତଦ୍ୱିଷ୍ଣୋଃ ପରମଂ ପଦଂ ସଦା ପଶ୍ୟନ୍ତି ସୁରୟଃ ।
ଦିବୀବ ଚକ୍ଷୁରାତତମ୍ ॥

ତଦ୍ୱିପ୍ରାସୋ ବିପନ୍ୟବୋ ଜାଗୃବାଂସଃ ସମିକ୍ଷତେ ।
ବିଷ୍ଣୋର୍ଯୁପୁରମଂ ପଦମ୍ ॥

ତଦେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ॥

॥ ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଷଷ୍ଠଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

॥ ସପ୍ତମଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ଅନ୍ତଃଶରୀରେ ନିହିତୋ ଗୁହ୍ୟାୟାମଜ ଏକୋ ନିତ୍ୟୋ ଯସ୍ୟ ପୃଥିବୀ
ଶରୀରଂ ଯଃ ପୃଥିବୀମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯଃ ପୃଥିବୀ ନ ବେଦ ॥
ୟସ୍ୟାପଃ ଶରୀରଂ ଯୋଃପୋତ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟମାପୋ ନ ବିଦୁଃ ॥
ୟସ୍ୟ ତେଜଃ ଶରୀରଂ ଯୁସ୍ତେଜୋତ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯଃ ତେଜୋ ନ ବେଦ ।
ୟସ୍ୟ ବାୟୁଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ବାୟୁମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯଃ ବାୟୁର୍ନ ବେଦ ॥
ୟସ୍ୟାକାଶଃ ଶରୀରଂ ଯୁ ଆକାଶମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯୁମାକାଶୋ ନ ବେଦ ॥
ୟସ୍ୟ ମନଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ମନୋତ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯଃ ମନୋ ନ ବେଦ ॥
ୟସ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ବୁଦ୍ଧିମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯଃ ବୁଦ୍ଧିର୍ନ ବେଦ ॥
ୟସ୍ୟାହଂକାରଃ ଶରୀରଂ ଯୋଃହଂକାରମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯୁମହଂକାରୋ ନ ବେଦ ॥
ୟସ୍ୟ ଚିତ୍ତଂ ଶରୀରଂ ଯୁକ୍ତିତ୍ତମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯଃ ଚିତ୍ତଂ ନ ବେଦ ॥
ୟସ୍ୟାବ୍ୟକ୍ତଂ ଶରୀରଂ ଯୋଃବ୍ୟକ୍ତମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯୁମବ୍ୟକ୍ତଂ ନ ବେଦ ॥

ୟସ୍ୟାକ୍ଷରଂ ଶରୀରଂ ଯୋଃକ୍ଷରମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯୁମକ୍ଷରଂ ନ ବେଦ ।।
ୟସ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ମୃତ୍ୟୁମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ ଯଂ ମୃତ୍ୟୁର୍ନ ବେଦ ।।
ସ ଏଷ ସର୍ବଭୂତାନ୍ତରାତ୍ମାଂପହତପାପ୍ତା ଦିବ୍ୟୋ ଦେବ ଏକୋ ନାରାୟଣଃ ।।
ଏତାଂ ବିଦ୍ୟାମପାନ୍ତରତମାୟା ଦଦାବପାନ୍ତରତମୋ ବ୍ରହ୍ମଣେ ଦଦୌ ବ୍ରହ୍ମା
ଘୋରାଙ୍ଗିରସେ ଦଦୌ ଘୋରାଙ୍ଗିରା ରୈକ୍ତାୟା ଦଦୌ ରୈକ୍ତୋ ରାମାୟା ଦଦୌ
ରାମଃ ସର୍ବେଭ୍ୟୋ ଭୂତେଭ୍ୟୋ ଦଦାବିତ୍ୟେବଂ ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି
ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ସପ୍ତମଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

।। ଅଷ୍ଟମଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

ଅନ୍ତଃଶରୀରେ ନିହିତୋ ଗୁହାୟାଂ ଶୁଦ୍ଧଃ ସୋଽୟମାତ୍ମା
ସର୍ବସ୍ୟ ମେଦୋମାଂସକ୍ଲେଦାବକୀର୍ଣ୍ଣେ ଶରୀରମଧ୍ୟୋଽତ୍ୟନ୍ତୋପହତେ
ଚିତ୍ରଭିତ୍ତିପ୍ରତୀକାଶେ ଗାନ୍ଧର୍ବନଗରୋପମେ କଦଲୀଗର୍ଭବନ୍ନିଃସାରେ
ଜଲବୁଦ୍ଧୁଦବଜ୍ରଜ୍ଞଲେ ନିଃସୃତମାତ୍ମାନମଚିନ୍ତ୍ୟରୂପଂ
ଦିବ୍ୟଂ ଦେବମସଙ୍ଗଂ ଶୁଦ୍ଧଂ ତେଜସ୍କାୟମରୂପଂ
ସର୍ବେଶ୍ଵରମଚିନ୍ତ୍ୟମଶରୀରଂ ନିହିତଂ ଗୁହାୟାମମୃତଂ
ବିଭ୍ରାଜମାନମାନନ୍ଦଂ ତଂ ପଶ୍ୟନ୍ତି ବିଦ୍ଵାଂସସ୍ତେନ ଲୟେ ନ ପଶ୍ୟନ୍ତି ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଅଷ୍ଟମଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

॥ ନବମଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ଅଥ ହୈନଂ ରୈକ୍ଷଂ ପପ୍ରଚ୍ଛ ଭଗବନ୍-କସ୍ତ୍ରିନ୍-ସର୍ବେଽସ୍ତଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତିତି ॥

ତସ୍ମୈ ସ ହୋବାଚ ଚକ୍ଷୁରେବାପ୍ୟେତି ଯଜ୍ଞକ୍ଷୁରେବାସ୍ତମେତି ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି ଯେ
ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତ୍ୟାଦିତ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି ଯ ଆଦିତ୍ୟମେବାସ୍ତମେତି
ବିରାଜମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ବିରାଜମେବାସ୍ତମେତି ପ୍ରାଣମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ
ପ୍ରାଣମେବାସ୍ତମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ବିଜ୍ଞାନମେବାସ୍ତମେତ୍ୟାନନ୍ଦମେବାପ୍ୟେତି
ଯ ଆନନ୍ଦମେବାସ୍ତମେତି ତୁରୀୟମେବାପ୍ୟେତି ଯସ୍ତୁରୀୟମେବାସ୍ତମେତି
ତଦମୃତମଭୟମଶୋକମନନ୍ତନିର୍ବାଜମେବାପ୍ୟେତୀତି ହୋବାଚ ॥

ଶ୍ରୋତ୍ରମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମେବାସ୍ତମେତି ଶ୍ରୋତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ଯଃ ଶ୍ରୋତବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତି ଦିଶମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ଦିଶମେବାସ୍ତମେତି
ସୁଦର୍ଶନାମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ସୁଦର୍ଶନାମେବାସ୍ତମେତ୍ୟପାନମେବାପ୍ୟେତି
ୟୋଽପାନମେବାସ୍ତମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ବିଜ୍ଞାନମେବାସ୍ତମେତି
ତଦମୃତମଭୟମଶୋକମନନ୍ତନିର୍ବାଜମେବାପ୍ୟେତୀତି ହୋବାଚ ॥

ନାସମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ନାସାମେବାସ୍ତମେତି ଘ୍ରାତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟେ ଘ୍ରାତବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତି ପୃଥିବୀମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ପୃଥିବୀମେବାସ୍ତମେତି
ଜିତାମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ଜିତାମେବାସ୍ତମେତି ବ୍ୟାନମେବାପ୍ୟେତି ଯେ
ବ୍ୟାନମେବାସ୍ତମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାଚ ॥

ଜିହ୍ଵାମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ଜିହ୍ଵାମେବାସ୍ତମେତି ରସଯିତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟେ ରସଯିତବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତି ବରୁଣମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ବରୁଣମେବାସ୍ତମେତି
ସୌମ୍ୟାମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ସୌମ୍ୟାମେବାସ୍ତମେତୁଦାନମେବାପ୍ୟେତି
ଯ ଉଦାନମେବାସ୍ତମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାଚ ॥

ତ୍ବଚମେବାପ୍ୟେତି ଯସ୍ତ୍ବଚମେବାସ୍ତମେତି ସ୍ବର୍ଗଯିତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟଃ ସ୍ବର୍ଗଯିତବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତି ବାୟୁମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋ ବାୟୁମେବାସ୍ତମେତି
ମୋଧାମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋ ମୋଧାମେବାସ୍ତମେତି ସମାନମେବାପ୍ୟେତି
ୟଃ ସମାନମେବାସ୍ତମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାଚ ।।

ବାଚମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋ ବାଚମେବାସ୍ତମେତି ବକ୍ତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟ୍ମୋ ବକ୍ତବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତ୍ୟଗ୍ନିମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋଽଗ୍ନିମେବାସ୍ତମେତି
କୁମାରାମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ କୁମାରାମେବାସ୍ତମେତି ବୈରମ୍ଭମେବାପ୍ୟେତି
ୟ୍ମୋ ବୈରମ୍ଭମେବାସ୍ତମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାଚ ।।

ହସ୍ତମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋ ହସ୍ତମେବାସ୍ତମେତ୍ୟାଦାତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟ ଆଦାତବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତୀନ୍ଦ୍ରମେବାପ୍ୟେତି ଯ ଇନ୍ଦ୍ରମେବାସ୍ତମେତ୍ୟମୃତାମେବାପ୍ୟେତି
ୟ୍ମୋଽମୃତାମେବାସ୍ତମେତି ମୁଖ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋ ମୁଖ୍ୟମେବାସ୍ତମେତି
ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାଚ ।।

ପାଦମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ପାଦମେବାସ୍ତମେତି ଗନ୍ତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟ୍ମୋ ଗନ୍ତବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତି ବିଷ୍ଣୁମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋ ବିଷ୍ଣୁମେବାସ୍ତମେତି
ସତ୍ୟାମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ସତ୍ୟାମେବାସ୍ତମେତ୍ୟକ୍ତର୍ଯ୍ୟାମମେବାପ୍ୟେତି
ୟ୍ମୋଽକ୍ତର୍ଯ୍ୟାମମେବାସ୍ତମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦ ଽ ହୋବାଚ ।।

ପାୟୁମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ପାୟୁମେବାସ୍ତମେତି ବିସର୍ଜୟିତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟ୍ମୋ ବିସର୍ଜୟିତବ୍ୟମେବାସ୍ତମେତି ମୃତ୍ୟୁମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋ ମୃତ୍ୟୁମେବାସ୍ତମେତି
ମଧ୍ୟମାମେବାପ୍ୟେତି ଯ୍ମୋ ମଧ୍ୟମାମେବାସ୍ତମେତି ପ୍ରଭଞ୍ଜନମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ
ପ୍ରଭଞ୍ଜନମେବାସ୍ତମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦ ଽ ହୋବାଚ ।।

ଉପସ୍ଥମେବାପ୍ୟେତି ଯ ଉପସ୍ଥମେବାସ୍ଥମେତ୍ୟାନନ୍ଦୟିତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟ ଆନନ୍ଦୟିତବ୍ୟମେବାସ୍ଥମେତି ପ୍ରଜାପତିମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ପ୍ରଜାପତିମେବାସ୍ଥମେତି
ନାସୀରାମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ନାସୀରାମେବାସ୍ଥମେତି କୁମାରମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ
କୁମାରମେବାସ୍ଥମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାତ ।।

ମନ ଏବାପ୍ୟେତି ଯେ ମନ ଏବାସ୍ଥମେତି ମନ୍ତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟେ ମନ୍ତବ୍ୟମେବାସ୍ଥମେତି ଚନ୍ଦ୍ରମେବାପ୍ୟେତି ଯଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରମେବାସ୍ଥମେତି
ଶିଶୁମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ଶିଶୁମେବାସ୍ଥମେତି ଶ୍ୟେନମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ
ଶ୍ୟେନମେବାସ୍ଥମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାତ ।।

ବୁଦ୍ଧିମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ବୁଦ୍ଧିମେବାସ୍ଥମେତି ବୋଦ୍ଧବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟେ ବୋଦ୍ଧବ୍ୟମେବାସ୍ଥମେତି ବ୍ରହ୍ମାଣମେବାପ୍ୟେତି ଯେ
ବ୍ରହ୍ମାଣମେବାସ୍ଥମେତି ସୂର୍ଯ୍ୟମେବାସ୍ଥମେତି ଯଃ ସୂର୍ଯ୍ୟମେବାସ୍ଥମେତି
କୃଷ୍ଣମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ କୃଷ୍ଣମେବାସ୍ଥମେତି ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାତ ।।

ଅହଂକାରମେବାପ୍ୟେତି ଯେଃ ଅହଂକାରମେବାସ୍ଥମେତ୍ୟହଂକର୍ତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟେଃ ଅହଂକର୍ତବ୍ୟମେବାସ୍ଥମେତି ରୁଦ୍ରମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ରୁଦ୍ରମେବାସ୍ଥମେତ୍ୟସୁରାମେବାପ୍ୟେତି
ୟେଃ ସୁରାମେବାସ୍ଥମେତି ଶ୍ଵେତମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ ଶ୍ଵେତମେବାସ୍ଥମେତି
ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ତଦମୃତ ଽ ହୋବାତ ।।

ଚିତ୍ତମେବାପ୍ୟେତି ଯଶ୍ଚିତ୍ତମେବାସ୍ଥମେତି ଚେତୟିତବ୍ୟମେବାପ୍ୟେତି
ୟଶ୍ଚେତୟିତବ୍ୟମେବାସ୍ଥମେତି କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞମେବାପ୍ୟେତି ଯଃ କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞମେବାସ୍ଥମେତି
ଭାସ୍ପତୀମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ଭାସ୍ପତୀମେବାସ୍ଥମେତି ନାଗମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ନାଗମେବାସ୍ଥମେତି
ବିଜ୍ଞାନମେବାପ୍ୟେତି ଯେ ବିଜ୍ଞାନମେବାସ୍ଥମେତ୍ୟାନନ୍ଦମେବାପ୍ୟେତି ଯ ଆନନ୍ଦମେବାସ୍ଥମେତି
ତୁରୀୟମେବାପ୍ୟେତି ଯସ୍ତୁରୀୟମେବାସ୍ଥମେତି ତଦମୃତମଭୟମଶୋକମନନ୍ଦଂ ନିର୍ବାଜମେବାପ୍ୟେତି
ତଦମୃତ ଽ ହୋବାତ ।।

ୟ ଏବଂ ନିର୍ବାଜଂ ବେଦ ନିର୍ବାଜ ଏବ ସ ଉବତି ନ ଜାୟତେ ନ ମିୟତେ ନ ମୁହ୍ୟତେ
ନ ଭିଦ୍ୟତେ ନ ଦହ୍ୟତେ ନ ଛିଦ୍ୟତେ ନ କମ୍ପତେ ନ କୁପ୍ୟତେ ସର୍ବଦହନୋଽୟମାତ୍ମେତ୍ୟାତକ୍ଷତେ
ନୈବମାତ୍ମା ପ୍ରବଚନଶତେନାପି ଲଭ୍ୟତେ ନ ବହୁଶ୍ଚୂତେନ ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନାଶ୍ରିତେନ ନ ମେଧୟା ନ
ବେଦୈର୍ନ ଯଜ୍ଞୈର୍ନ ତପୋଭିରୁଗ୍ରେର୍ନ ସାଂଖ୍ୟୈର୍ନ ଯୋଗୈର୍ନାଶ୍ରିମୈର୍ନାନ୍ୱୈ୍ୟରାତ୍ମାନମୁପଲଭନ୍ତେ
ପ୍ରବଚନେନ ପ୍ରଶଂସୟା ବ୍ୟାଘ୍ରାନେନ ତମେତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ଶୁଶ୍ରୁବାଂସୋଽନୁତାନା ଉପଲଭନ୍ତେ
ଶାନ୍ତୋ ଦାନ୍ତ ଉପରତସ୍ତିତିକ୍ଷୁଃ ସମାହିତୋ ଭୃତ୍ପାତ୍ରନ୍ୟେବାତ୍ମାନଂ ପଶ୍ୟତି ସର୍ବସ୍ୟାତ୍ମା ଉବତି
ୟ ଏବଂ ବେଦ ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ନବମଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

।। ଦଶମଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

ଅଥ ହୈନଂ ରୈକ୍ଷଃ ପପ୍ରଞ୍ଚ ଭଗବନ୍-କସ୍ମିନ୍-ସର୍ବେ ସଂପ୍ରତିଷ୍ଠିତା ଭବନ୍ତୀତି
ରସାତଲଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ କସ୍ମିନ୍-ସାତଲଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି
ଭୂର୍ଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ଭୂର୍ଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ଭୂର୍ଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ଭୂର୍ଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ସୁର୍ଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ସୁର୍ଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ମହର୍ଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ମହର୍ଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ଜନୋଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ଜନୋଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ତପୋଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ସ୍ତପୋଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ସତ୍ୟଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ସତ୍ୟଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ପ୍ରଜାପତିଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ପ୍ରଜାପତିଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ବ୍ରହ୍ମଲୋକେଷ୍ଠିତି ହୋବାଚ ।
କସ୍ମିନ୍-ବ୍ରହ୍ମଲୋକା ଓତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ସର୍ବଲୋକା ଆତ୍ମନି ବ୍ରହ୍ମଣି
ମଶୟ ଇବୌତାଶ୍ଚ ପ୍ରୋତାଶ୍ଚେତି ସ ହୋବାଚ ।

ଏବମେତାନ୍ ଲୋକାନାତ୍ମନି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତାନ୍-ବେଦାତ୍ମେବ ସ ଭବତୀତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି
ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଦଶମଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

।। ଏକାଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

ଅଥ ହୈନଂ ରୈକ୍ଷଃ ପପ୍ରୁକ୍ଷ ଭଗବନ୍ୟୋଃସ୍ତଂ ବିଜ୍ଞାନଘନ ଉକ୍ରାମନ୍ସ କେନ କତରଦ୍ଭାବ
ସ୍ଥାନମୁତ୍ସୃଜ୍ୟାପାକ୍ରାମତୀତି ତସ୍ମୈ ସ ହୋବାଚ ।
ହୃଦୟସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ଲୋହିତଂ ମାଂସପିଣ୍ଡଂ ଯସ୍ମିଂସ୍ତଦହରଂ ପୁଣ୍ଡରୀକଂ କୁମୁଦମିବାନେକଧା
ବିକସିତଂ ତସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ସମୁଦ୍ରଃ ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ କୋଶସ୍ତସ୍ମିନ୍ନାତ୍ୟଶ୍ଚତସ୍ରୋ ଭବନ୍ତି
ରମାରମେଚ୍ଛାଃପୁନର୍ଭବେତି ତତ୍ର ରମା ପୁଣ୍ୟେନ ପୁଣ୍ୟଂ ଲୋକଂ ନୟତ୍ୟରମା ପାପେନ
ପାପମିଚ୍ଛୟା ଯସ୍ମରତି ତଦଭିସଂପଦ୍ୟତେ ଅପୁନର୍ଭବୟା କୋଶଂ ଭିନତି କୋଶଂ ଭିତ୍ତ୍ବା
ଶୀର୍ଷକପାଲଂ ଭିନତି ଶୀର୍ଷକପାଲଂ ଭିତ୍ତ୍ବା ପୃଥିବୀଂ ଭିନତି ପୃଥିବୀଂ ଭିତ୍ତ୍ବାଽପୋ
ଭିନତ୍ୟାପୋ ଭିତ୍ତ୍ବା ତେଜୋ ଭିନତି ତେଜୋ ଭିତ୍ତ୍ବା ବାୟୁଂ ଭିନତି ବାୟୁଂ ଭିତ୍ତ୍ବାକାଶଂ
ଭିନତ୍ୟାକାଶଂ ଭିତ୍ତ୍ବା ମନୋ ଭିନତି ମନୋ ଭିତ୍ତ୍ବା ଭୂତାଦିଂ ଭିନତି ଭୂତାଦିଂ ଭିତ୍ତ୍ବା ମହାନ୍ତଂ
ଭିନତି ମହାନ୍ତଂ ଭିତ୍ତ୍ବାବ୍ୟକ୍ତଂ ଭିନତ୍ୟବ୍ୟକ୍ତଂ ଭିତ୍ତ୍ବାକ୍ଷରଂ ଭିନତ୍ୟକ୍ଷରଂ ଭିତ୍ତ୍ବା ମୃତ୍ୟୁଂ ଭିନତି
ମୃତ୍ୟୁର୍ବୈ ପରେ ଦେବ ଏକୀଭବତୀତି ପରସ୍ତାନ୍ ସନ୍ନାସନ୍ ସଦସଦିତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି
ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ।।

।। ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଏକାଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ।।

॥ ଦ୍ଵାଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ଓଁ ନାରାୟଣାଦ୍ଵା ଅନୁମାଗତଂ ପକ୍ଷଂ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ମହାସଂବର୍ତ୍ତକେ ପୁନଃ ପକ୍ଷମାଦିତ୍ୟେ
ପୁନଃ ପକ୍ଷଂ କ୍ରବ୍ୟାଦି ପୁନଃ ପକ୍ଷଂ ଜାଲକିଲକ୍ଷିନ୍ନଂ ପର୍ଯ୍ୟୁଷିତଂ ପୂତମନ୍ନମୟାଚିତମସଂକ୍ଳୁପ୍ତମଶ୍ଵୀୟାନ୍ନ
କଂଚନ ଯାତେତ ॥

॥ ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଦ୍ଵାଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

॥ ତ୍ରୟୋଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ବାଲ୍ୟେନ ତିଷ୍ଠାସ୍ତେଦ୍ଵାଲସ୍ତୁଭାବୋଽସଞ୍ଜୋ ନିରବଦ୍ୟୋ ମୌନେନ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟେନ
ନିରବପିକାରତୟୋପଲଭ୍ୟେତ କୈବଲ୍ୟମୁକ୍ତଂ ନିଗମନଂ ପ୍ରଜାପତିରୁବାର ମହପୂର୍ବଂ
ଜ୍ଞାତ୍ଵା ବୃକ୍ଷମୂଳେ ବସେତ କୁତେଲୋଽସହାୟ ଏକାକୀ ସମାଧିସ୍ଥ ଆତ୍ମକାମ ଆପ୍ତକାମୋ
ନିଷ୍କାମୋ ଜୀର୍ଣ୍ଣକାମୋ ହସ୍ତିନି ସିଂହେ ଦଂଶେ ମଶକେ ନକୁଲେ ସର୍ପରାକ୍ଷସଗନ୍ଧର୍ବେ
ମୃତ୍ୟୋ ରୂପାଣି ବିଦିତ୍ଵା ନ ବିଭେତି କୁତଶ୍ଚନେତି ବୃକ୍ଷମିବ ତିଷ୍ଠାସ୍ତେଚ୍ଛିଦ୍ୟମାନୋଽପି ନ
କୁପ୍ୟେତ ନ କମ୍ପେତୋପଲମିବ ତିଷ୍ଠାସ୍ତେଚ୍ଛିଦ୍ୟମାନୋଽପି ନ କୁପ୍ୟେତ ନ କମ୍ପେତାକାଶମିବ
ତିଷ୍ଠାସ୍ତେଚ୍ଛିଦ୍ୟମାନୋଽପି ନ କୁପ୍ୟେତ ନ କମ୍ପେତ ସତ୍ୟେନ ତିଷ୍ଠାସ୍ତେସ୍ତତ୍ୟୋଽୟମାତ୍ମା
ସର୍ବେଷାମେବ ଗନ୍ଧାନାଂ ପୃଥିବୀ ହୃଦୟଂ ସର୍ବେଷାମେବ ରସାନାମାପୋ ହୃଦୟଂ ସର୍ବେଷାମେବ
ରୂପାଣାଂ ତେଜୋ ହୃଦୟଂ ସର୍ବେଷାମେବ ସ୍ଵର୍ଗାନାଂ ବାୟୁର୍ହୃଦୟଂ ସର୍ବେଷାମେବ ଶବ୍ଦାନାମାକାଶଂ
ହୃଦୟଂ ସର୍ବେଷାମେବ ଗତୀନାମବ୍ୟକ୍ତଂ ହୃଦୟଂ ସର୍ବେଷାମେବ ସତ୍ତ୍ଵାନାଂ ମୃତ୍ୟୁର୍ହୃଦୟଂ ମୃତ୍ୟୁର୍ବୈ
ପରେ ଦେବ ଏକୀଭବତୀତି ପରସ୍ତାନ୍ନ ସନ୍ନାସନ୍ନ ସଦସଦିତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି
ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ॥

॥ ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ତ୍ରୟୋଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

॥ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ଓଁ ପୃଥିବୀ ବାନ୍ନମାପୋଃନାଦା ଆପୋ ବାନ୍ନଂ ଜ୍ୟୋତିରନାଦଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ବାନ୍ନଂ
ବାୟୁରନାଦୋ ବାୟୁର୍ବାନ୍ନମାକାଶୋଃନାଦ ଆକାଶୋ ବାନ୍ନମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣ୍ୟନାନାନ୍ଦିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି
ବାନ୍ନଂ ମନୋଃନାଦଂ ମନୋ ବାନ୍ନଂ ବୁଦ୍ଧିରନାଦା ବୁଦ୍ଧିର୍ବାନ୍ନମବ୍ୟକ୍ତମନାଦମବ୍ୟକ୍ତଂ
ବାନ୍ନମକ୍ଷରମନାଦମକ୍ଷରଂ ବାନ୍ନଂ ମୃତ୍ୟୁରନାଦୋ ମୃତ୍ୟୁର୍ବୈ ପରେ ଦେବ ଏକୀଭବତୀତି
ପରସ୍ତାନ୍ନ ସନ୍ନାସନ୍ନ ସଦସଦିତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମିତି
ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ॥

॥ ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

॥ ପଞ୍ଚଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ଅଥ ହୈନଂ ରୈକ୍ଷଃ ପପ୍ରଚ୍ଛ ଭଗବନ୍ୟୋଃୟଂ ବିଜ୍ଞାନଘନ ଉକ୍ରାମନ୍ସ କେନ କତରଦ୍ଭାବ
ସ୍ଥାନଂ ଦହତୀତି ତସ୍ମୈ ସ ହୋବାଚ ଯୋଃୟଂ ବିଜ୍ଞାନଘନ ଉକ୍ରାମନ୍ପ୍ରାଣଂ ଦହତ୍ୟପାନଂ
ବ୍ୟାନମୁଦାନଂ ସମାନଂ ବୈରମ୍ଭଂ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତର୍ଯ୍ୟମଂ ପ୍ରଭଞ୍ଜନଂ କୁମାରଂ ଶ୍ୟେନଂ ଶ୍ଵେତଂ
କୃଷ୍ଣଂ ନାଗଂ ଦହତି ପୃଥିବ୍ୟାପସ୍ତେଜୋବାୟାକାଶଂ ଦହତି ଜାଗରିତଂ ସ୍ୱପ୍ନଂ ସୁଷୁପ୍ତଂ
ତୁରୀୟଂ ଚ ମହତାଂ ଚ ଲୋକଂ ପରଂ ଚ ଲୋକଂ ଦହତି ଲୋକାଲୋକଂ ଦହତି ଧର୍ମାଧର୍ମଂ
ଦହତ୍ୟଭାସ୍କରମମୟାଦଂ ନିରାଲୋକମତଃ ପରଂ ଦହତି ମହାନ୍ତଂ ଦହତ୍ୟବ୍ୟକ୍ତଂ ଦହତ୍ୟକ୍ଷରଂ
ଦହତି ମୃତ୍ୟୁଂ ଦହତି ମୃତ୍ୟୁର୍ବୈ ପରେ ଦେବ ଏକୀଭବତୀତି ପରସ୍ତାନ୍ନ ସନ୍ନାସନ୍ନ
ସଦସଦିତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ॥

॥ ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ପଞ୍ଚଦଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

॥ ଷୋଡଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ସୌବାଲବୀଜବ୍ରହ୍ମୋପନିଷନ୍ନାପ୍ରଶାନ୍ତାୟ ଦାତବ୍ୟା ନାପୁତ୍ରାୟ ନାଶିଷ୍ୟାୟ
ନାସଂବସ୍ତରରାତ୍ରୋଷିତାୟ ନାପରିଜ୍ଞାତକୁଲଶୀଳାୟ ଦାତବ୍ୟା ନୈବ ଚ ପ୍ରବକ୍ତବ୍ୟା ।
ୟସ୍ୟ ଦେବେ ପରା ଭକ୍ତିର୍ଯୁଥା ଦେବେ ତଥା ଗୁରୌ ।
ତସ୍ୟୈତେ କଥିତା ହ୍ୟର୍ଥାଃ ପ୍ରକାଶନ୍ତେ ମହାତ୍ମନ ଇତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନମିତି
ବେଦାନୁଶାସନମିତି ବେଦାନୁଶାସନମ୍ ॥

॥ ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତୁ ଷୋଡଶଃ ଖଣ୍ଡଃ ॥

ଓଁ ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍-ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦତ୍ୟତେ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ସୁବାଲୋପନିଷସ୍ତମାପ୍ତା ॥

